

DAGBREEK

MANSKOSHUIS

STELLENBOSCH

1921 **100** 2021

DIE EIFFEL

EERSTEJAARSUITGAWE

ETOS

Dagbreek is die **Huis van Roem en Faam** met 'n trotse en roemryke verlede.

In Dagbreek kweek ons rolmodelle vir die toekoms, om die Republiek van Suid-Afrika op alle terreine te dien. Dagbrekers staan tot diens van hul medemens en mede-Dagbrekers. Ons strewe is om eenheid, tradisie, die Suid-Afrikaanse kultuur en Christelike waardes te koester; sonder uitsluiting van enige ander denkwyses. Dagbreek, met sy unieke karakter, se krag lê juis in sy diversiteit en dit skep grenslose geleenthede vir elke individu.

Dagbreek se oogmerk as manskoshuis is om met selfdissipline en 'n pligsbesef te streef na uitnemendheid in:

- akademie,
- kultuur,
- sport,
- burgerskap, en
- leierskap

Dagbreek is 'n gevoel wat soos 'n goue draad deur elke huidige en voormalige huislid se lewe verweef is en met die volgende leefwyse na binne en buite wandel. As Dagbrekers is ons verbind tot:

- 'n Wedersydse respek en belangstelling teenoor ons medemens;
- Die smee van hegte vriendskappe en vestiging van 'n tydlose kameraderie;
- 'n Gentlemanskap teenoor almal;
- 'n Trots op dit wat ons eie is, tot die voortbestaan van ons misterie;
- Die beskerming en behoud van ons Huis ten alle koste.

As Dagbrekers is ons oortuig dat as ons hierdie etos nastreef dat dit sal lei tot die vorming en vaslegging van waardes en tradisies waarop alle Dagbrekers nou en in die toekoms trots sal wees, soos wat dit in die laaste 100 jaar was.

BOODSKAP VAN DIE PRIMARIUS

Beste Nuweling,

Ek wil graag begin deur 'n bietjie duidelikheid te verskaf: ek onthou dat ek as 'n nuweling 'n brief van die Primarius, nes dié een, gelees het, sonder om te weet wat 'n Primarius is en hoekom hy 'n brief aan ons nuwelinge skryf. Laat my dus verduidelik. Dit is my eer as “hoofseun” van hierdie roemryke instelling om julle nuwelinge toe te spreek, te verwelkom en 'n bietjie van 'n idee te gee van wat voorlê.

Dit is my grootste eer as Primarius, saam met elke lid van my Huiskomitee, om julle in hierdie nuwe seisoen van jul lewe te verwelkom. Julle begin jul reis met hierdie Universiteit en meer spesifiek met Dagbreek Manskoshuis, en ek wil julle ook alles van die heel beste toewens vir die reis wat voorlê.

Eerstens moet ek julle eers gelukwens – om tot Dagbreek Manskoshuis toegelaat te word, is geen geringe prestasie nie. Dit het toewyding en harde werk gekos om deur verlede jaar te kom en daarvoor wil ek julle eer. Plasing in Dagbreek, en die omgewing wat in die koshuis bestaan, verleen aan julle verskeie geleenthede om holisties te groei sodat julle Dagbreek as afgeronde individue kan verlaat.

Dagbrekers is daarvoor bekend dat hulle 'n standaard van uitnemendheid handhaaf. Dagbrekers is daarvoor bekend dat hulle voorlopers op hul onderskeie terreine is. Dagbrekers is daarvoor bekend dat hulle nie te gemaklik en selfvoldaan raak nie, maar voortbeur na 'n rooskleuriger toekoms. Ons, as Dagbreek, wil julle in hierdie kultuur verwelkom.

In die afgelope honderd jaar van Dagbreek se bestaan, was daar baie manne uit die koshuis op wie ons geweldig trots is, maar daar was ook manne wie se optrede Dagbreek se apologie geregverdig het. Ons as 'n koshuis gee bewustelik aandag aan die verlede en gebruik dit as verwysing en gids om te bepaal waarheen ons moet groei. Ons as Dagbreek moet doelbewus die eenheid tussen rasse en kulture aanwakker. Die koshuis is 'n tuiste vir elke velkleur en ons streef daarna om hierdie diversiteit te vier.

Om mense te ontmoet, herinneringe te skep en blywende vriendskappe te smee is die basiese resep vir julle eerste jaar op universiteit. As Dagbrekers het julle egter die spesiale geleentheid om iets groters as juiself te doen; julle het die geleentheid om die standaard vir eenheid vir die volgende eeu te stel. Ek wil julle aanspoor om nie toe te laat dat julle oordeel oor ander kulture julle daarvan weerhou om vriendskappe te vorm nie. Ek vriende van verskeie agtergronde wat ek nou, na verloop van tyd, as familie beskou. Julle, Menere, het die geleentheid om 'n aandeel daarin te hê om die gesig van Dagbreek, die kampus en die hele land te verander. Laat ons voortbeur na 'n rooskleuriger toekoms vir ons almal.

Alhoewel ons ons in moeilike omstandighede bevind, gegewe die Covid-19-pandemie, en baie dinge nou onseker lyk, wil ek julle daarvan verseker dat ons vanjaar sukses wil behaal, ongeag die omstandighede. Selfs al sou die hele jaar aanlyn geskied, sal ons steeds kies om die beste daarvan te maak. Julle gesondheid en veiligheid sal ons hoofoorweging wees.

Ek sien daarna uit om julle almal te verwelkom in die plek wat ek my huis noem, en ek hoop dat julle met verloop van tyd ook in staat sal wees om dit julle huis te noem. Ek vertrou dat julle jul vakansie sal geniet, sal voorberei vir wat voorlê en bowenal veilig sal bly in hierdie moeilike tye.

Vriendelike groete,
David Rosselli

Die Geskiedenis van Dagbreek

Die Huis van Roem en Faam het oor 'n tydperk van 96 jaar in 'n wêreld van sy eie ontwikkel. Wanneer jy by die voordeur instap en deur die voorportaal beweeg, betree jy 'n groot vierkant wat as die Quad bekend staan. Dit vorm die kern van Dagbreek se aktiwiteite en bestaan. Die eerste ding wat jy sal opmerk, is die alombekende simbool wat in die middel van die Quad staan:

Die Eiffel

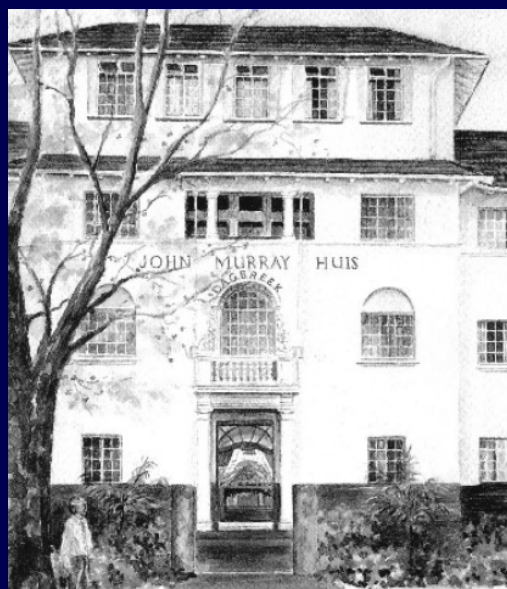
Wyd en syd word Dagbreek met die Eiffel, en die Eiffel met Dagbreek, geassosieer. Dit is ons amptelike simbool, en pryk op die Huiswapen. Hierdie simbool dien ook as 'n naam vir die Huis se amptelike publikasies (Die Eiffel), die derde rugbyspan (Die Eiffels) en ons hoog-aangeskrewe sêrgroep (Die Eiffelkoor).

Die Eiffel het reeds lank voor die sewentigerjare vir die Huis van Roem en Faam betekenis gehad. Die oorspronklike Eiffel is deur Koos du Pisani as deel van die vlotoptog in 1954 gebou.

Hierdie voorstelling van die Franse Departement, is aangewys as die beste inskrywing. Na die optog het die Eiffel 'n ereplek in die middel van die Quad gekry.

In 1958, onder leiding van Willie Esterhuyse, destydse Primarius, is hierdie model met 'n replika vervang. Die vorige Eiffel is in 1962 deur Roelf Hollenbach en Jan du Preez gebou. In 2004, na jare se diens op die Quad en in ons harte, is 'n nuwe Eiffel (ontwerp en gebou deur Fanie en Abie Nel) ter viering van die oorspronklike se vyftigste herdenking, opgerig.

Op die wapen van Dagbreek staan die Eiffel voor 'n opkomende son. Die son is nie net simbolies van Dagbreek se naam nie. As simbool van lig, is dit 'n teken van die hoop en vertroue wat Dagbreekers in mekaar en in ander het.

Die Huis

Die koshuis is gebou in die vorm van 'n vierkant en bestaan uit 17 bewoonde seksies. Seksies 1 tot 7 vorm die Seniorhuis waar manne van hul derde jaar af kan bly. Die Juniorhuis bestaan uit Seksie 8 tot 18 (Seksie 16 is die huidige eetsaal).

Eerste- en tweede-jaars bly in die Juniorhuis in dubbelkamers. Anders as in ander koshuise, is Dagbreek in verskillende dele (of seksies) gebou met vier kamers en 'n badkamer per vloer. Hierdie boustyl het tot gevolg gehad dat elke seksie 'n unieke karakter en tradisies het. Die wedywing tussen seksies is 'n kenmerk van die Huis se dag-tot-dag bestaan.

Wynand Louw is die argitek van Dagbreek. Bouwerk is in 1920 begin en in 1921 voltooi, maar die gebou het slegs Seksies 1 tot 7 ingesluit. Die inwoners en studente van Stellenbosch was destyds verstom oor die reuse drie verdiepinggebou. JD Conradie was die heel eerste inwoner en in die eerste jaar van die Huis se bestaan, was daar slegs 27 inwoners.

Aanvanklik het elke inwoner sy eie kos voorberei. Hierdie stelsel het egter glad nie goed gewerk nie, en in 1925 is begin met die aanbou van Seksies 8 tot 18. Die nuwe deel het 'n eetsaal ingesluit, asook 'n ontspanningsaal.

Hierdie saal, Visholpark, is vernoem na twee vorige inwoners, Visser en Hollenbach, wat die pluimbalbaan daar uitgelê het.

Ander vertrekke sluit in, onder andere, 'n Huis-komiteekamer, gebedskamer, snoekerkamer, waskamer, poskamer, Dagbreek Klub, die Argief en 'n gimnasium vir die fiksheidsbewustes.

Meer as net Akademie...

Dagbreek bied sy inwoners verskeie geleenthede om hulself optimaal te ontwikkel en voor te berei vir die lewe daarbuite. Spansporte is baie populêr onder Dagbrekers waar beide die rugby en hokkiespanne hul ligas in 2018 onderskeidelik gewen het. Die eerste waterpolo-, skaak- en tafeltennisspan het as kampioene in 2019 gesevier. Behalwe sport is daar verskillende komitees, vir 'n wye verskeidenheid aktiwiteite, om te verseker dat daar ruimte is vir elkeen om homself uit te leef.

Vanuit die Argief

"Die jaar is 1918. Die Victoria-kollege se status is pas verhoog tot dié van 'n universiteit en dit was van toe af bekend as die Universiteit van Stellenbosch. 'n Akute behuisingstekort is vinnig geïdentifiseer toe voornemende studente van regoor Suid-Afrika gestroom het na Stellenbosch vir hoër akademiese onderrig. In 1920 begin die bouproses van die eerste sewe afdelings van Dagbreek wat, as dit van bo af gesien word, sou lyk soos die vorm van die letter L, en wat onder studente bekendgestaan het as "Die Nuwe Koshuis". Studente het in die koshuis ingetrek nog voordat die bouwerk aan die einde van 1921 voltooi is.

Lugfoto van Dagbreek in die 1900's

Aanvanklik het die universiteit geen kos voorsien aan studente nie, en spysenieringsdienste, soos ons dit vandag ken, was maar min. Die eerste inwoners moes kook en elke ete vir hulself voorsien. Hulle het die bynaam "die honger mans" of "die hongerly" ontvang. Dit is ook te sien op die eerste skild van Dagbreek waar panne en potte die tydperk van swaarkry voorstel. Kort voor lank het die eerste 27 inwoners van "Die Nuwe Koshuis" onder leiding van die eerste primarius, Eben Greyling, op Dagbreek besluit as die nuwe naam vir die koshuis. Dit was simbolies van die nuwe dag of nuwe tydperk wat in die geskiedenis van die Universiteit van Stellenbosch aangebreek het. Dagbreek was die eerste moderne koshuis in Stellenbosch. Sommige kan dan vra waarom word die koshuis tot vandag toe nog ook die John Murray Huis genoem word.

Die universiteit was vasbeslote om dit na John Murray te vernoem. Gebore in Graaff-Reinet, het John op 12-jarige ouderdom met sy gesin na Aberdeen, Skotland verhuis. In 1845 reis hy en sy broer na Nederland om verder Teologie te gaan studeer. By hul aankoms in Suid-Afrika in 1849 het hulle vinnig bekend geword vir hul godsdienstige werk in gemeenskappe regoor Suid-Afrika.

Die Evolusie van die Dagbreekskild

In 1859 het John die teologiese kweekskool aan die Universiteit van Stellenbosch geopen en 24 jaar van sy lewe daaraan gewy om die instelling te dien. John Murray het verder invloedryke rolle gespeel in die ontstaansjare van beide Paul Roos Gimnasium en Bloemhof Hoërskool wat steeds vandag op Stellenbosch gevind kan word.

Dit het die inwoners van Dagbreek met 'n dilemma gelaat omdat die universiteit nie die nuwe naam wou aanvaar nie. Sewe jaar lank het die inwoners van Dagbreek volhard in hul pogings en kort daarna is die dubbele benaming, beide met buitengewone betekenis en waarde, deur die Universiteit goedgekeur.

Gedurende die afgelope eeu het die vier mure van Dagbreek sy doel gedien om aanslae van verskeie kampuskoshuise en selfs koshuise van Ikeys (Universiteit van Kaapstad) te weerstaan.

Die geskiedenis van Dagbreek is gevul met tradisie en onvergeetlike gebeure. Hierdie moet dien as 'n vinnige inleiding tot wat baie mense as hul gunstelinghuis beskou. Die inwoners van Dagbreek se stille roem lê in die prestasies wat nog bereik moet word, aangesien ons intrinsieke waardes ons daartoe dryf om met passie en integriteit te lei en om goed opgevoede lede van die samelewing te kweek wat bydra tot die verbetering van Suid-Afrika."

Dagbreek Argief

Vorige Inwoners

Die afgelope 100 jaar het verskeie Dagbrekers diep spore in Suid-Afrika getrap en wêreldroem verwerf. Een van die bekendste, en geliefste, Oud-Dagbrekers is die ontslape Oom Koos Meyer. As bobaas storieverteller het hy die hele land vermaak met staaltjies uit sy studentedae.

Op die sportveld het Dagbreek verskeie Springbokke en ander uitblinkers opgelewer. Dink maar aan rugbyspelers soos Dawie Snyman (Springbok en later afrigter), Jan Boland Coetzee, Kobus Burger, Faffa Knoetze, Colin Beck, Louis Koen, Kat Myburgh, Gaffie du Toit, Gio Aplon en Charl McCleod

Verder was Tony Leon (oud-Springbokgimnas), Danie Malan (eertydse rekord-houer in die 800m en 1500m) en De Villiers Lampbrecht (eerste SA atleet wat die droommyl gehardloop het) ook op hul dag Huislede.

Dagbreek het egter nie net sportsterre opgelewer nie. Verskeie skrywers en sangers het ook 'n deel van hul lewens in Dagbreek deurgebring. WA de Klerk, FA Venter, Ettienne le Roux, Uys Krige en Ernst van Heerden (almal bekende skrywers), André Schwartz, HB Thom (bekende kultuurleier en oudrektor), Mike de Vries (oudrektor) en Bun Booyens (vermaarde akademikus).

In die besigheidsektor spog Dagbreek met verskeie entrepreneurs en toonaangewende leiers,

byvoorbeeld Louw Barnardt wat aangewys is as die 2018 Sanlam Opkomende Besigheids Entrepreneur van die Jaar.

Daar word groot klem geplaas op tradisie en dus is dit geen verrassing dat verskeie geslagte van families teurgkeer na Dagbreek en die koshuis kies as hul huis.

Seker een van die grootste Dagbrekers, is wyle Bethuel Sibuta wat vir 47 jaar in die kombuis gewerk het en saam met baie groot geeste van sy tyd hier geleef het. Dit is juis vir hierdie rede dat die eetsaal na Bethuel self vernoem is, ten einde sy lewe te vier en sy bydra tot die Huis van Roem en Faam.

Sport en Kultuur

Dagbreek die volgende aan:

Sokker, Rugby, Hokkie, Krieket, Tennis, Waterpolo, Golf, Atletiek, Landloop, Tafeltennis, Muurbal, Swem, Skaak, Eiffelkoor, Molassesêr, Toneel, Debat, Basketball

Bethuel Sibuta Eetsaal

HUISKOMITEE 2021

David Rosselli
Primarius
Seksie 6
Konstitusie
Nagraadse
Onderwysertifikaat
Durbanville

Marais Cloete
Onder Primarius
Seksie 6
Bloubakkie, 1st & 2de Jaars,
IBN, Veiligheid, Dissipline
NGDip in Rekeningkunde
Kuilsvier

George van Dyk
Seksie 1
Critical Engagement,
Volhoubaarheid
BEng (Chemies) IV
Hermanus

Jaco Marais
Seksie 2
Cluster, Klank
NGDip in Rekeningkunde
Stellenbosch

Russell Pratt
Seksie 3
Mentors, Praktiese
Ontwikkeling
NGDip in Rekeningkunde
Bredasdorp

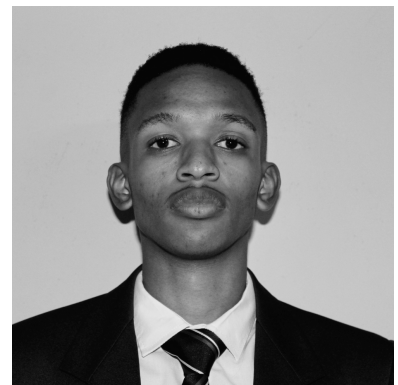
Dewald Fourie
Seksie 4
Sekretaris, Eeufees
BEng (Bedryfs) IV
Pretoria

Pierre Taljaard
Seksie 5
Kultuur, JDB
BRek III
Nelspruit

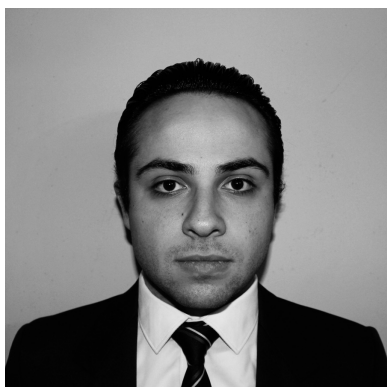

Dawie Fourie
Seksie 7
Leierskapsontwikkeling,
Kamerplasinge
NGDip in Rekeningkunde
Windhoek

Neo Masipa
Seksie 8
Relevansie, Eretoekenningsdinee,
Personeel en Instandhouding
BRek III
Parow

HUISKOMITEE 2021

Xenocratis Chavaranis
Seksie 9
Argief & Erfenis, Klerasie,
Webtuiste en Multimedia
BComm Aktuariële Wetenskap III
Johannesburg

Francois de Vos
Seksie 10
Huisdans, Media
BRek LLB III
Pretoria

Eric le Roux
Seksie 11
Tesourier
BRek III
Bethlehem

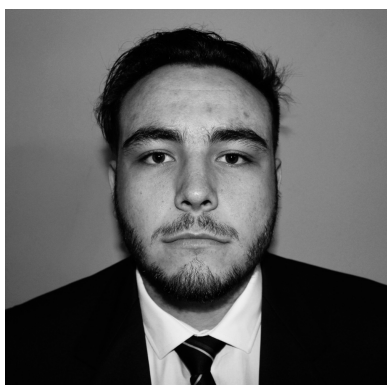
Rudi Claassen
Seksie 12
Studentesake, Vensters,
Sport II
BComm Regte III
Somerset-Wes

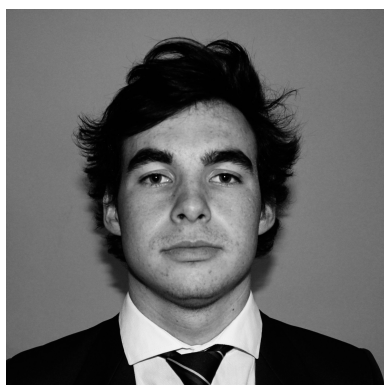
Charles Marais
Seksie 13
Sport I, Huisdinee
BEng (Elektries &
Elektronies) IV
Hartenbos

JD West
Seksie 14
ODB, KGB Ekstern
BRek III
Stellenbosch

Franco Rheeder
Seksie 15
Geestelik, Boks, Sosiale
Impak
LLB III
Malmesbury

JC Bence
Seksie 17
Gym, Toere, Straatmyl
BComm Aktuariële
Wetenskap III
Paarl

Neill Jandrell
Seksie 18
Klub, KGB Intern, Jnr/Snr
Huisweek
BEng (Megatronies) III
Windhoek

LIEDERE

Huislied

Ken jy die Huis van Roem en
Faam
Op vaste rots gebou
Daar is geen Huis met beter naam
Standvastig en getrou.

Kom Dagbreek laat jou strale
skitter
In lig van volle dag

Kom Dagbreek laat jou strale
skitter
In lig van volle dag!
Kom almal saam
Sprei uit jul faam
Hou hoog jul glorieryke naam!

Dagbreek Eiffelkoor in Aksie

Sangers

Ons is sangers van ou Dagbreek
Huis van wêreld Roem en Faam
Van die Kaap tot aan Zambezi
Is geen Huis met beter naam.

Dagbreek, o Dagbreek
Huis van Roem en Faam
Dagbreek, o Dagbreek
Ons hou hoog jou naam!

As die rooidag in die Ooste
Breek met helder reënboogkleur
Sing die skepping van ons tuiste
Bring die naam van Dagbreek eer.

Dagbreek, o Dagbreek
Huis van Roem en Faam
Dagbreek, o Dagbreek
Ons hou hoog jou naam!

Teen die skemer van ons lewe
In die nag van dood en smart
Breek die son van ons verlede
Dagbreek-vreugde in ons hart!

Dagbreek, o Dagbreek
Huis van Roem en Faam
Dagbreek, o Dagbreek
Ons hou hoog jou naam!

"Ons mag nie roem in hierdie prestasies
wat reeds gelever is nie.
Ons stille roem lê in die prestasies wat
nog gelever moet word."

- Die Eiffel, Oktober 1963

α § ⊕ ◇ ●
